

Konkurransetilsynets seminar:
Konkurranseproblemer i det norske
programvaremarkedet

Innlegg om:

Nasjonale og internasjonale standarder
betydning for et åpent marked – hvordan
lages de og hvordan blir de brukt

Viseadm.dir. Ivar Jachwitz 2008-04-22

Standard Norge

- Privat og uavhengig medlemsorganisasjon
- Etablert i 2003
- Utvikler standarder på de fleste områder
- Fastsetter årlig ca. 1 200 nye Norsk Standard
- Norges medlem i CEN og ISO
- Ca. 70 ansatte
- Non-profit – inntekter tilbakeføres til standardiseringsarbeid

Utpekt rolle internasjonalt

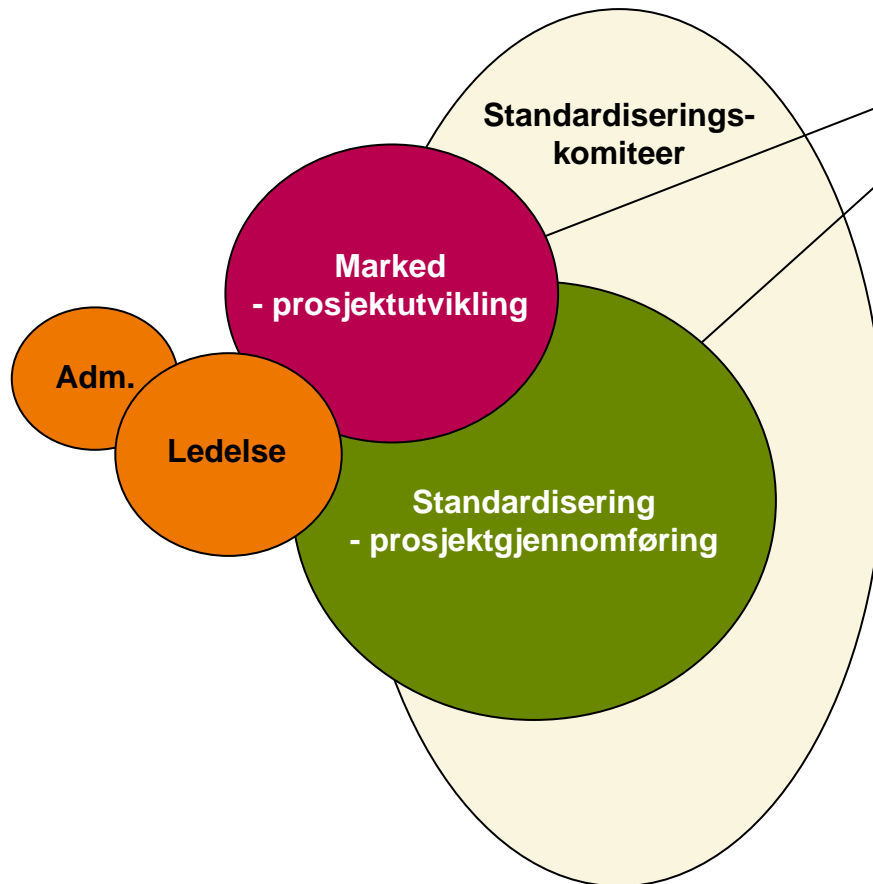
Standard Norge skal

- påvirke internasjonal standardisering i samsvar med en helhetlig prioritering av nasjonale behov og interesser
- være pådriver for at internasjonale standarder tas i bruk

Standard Norge

Virksomheten per juni 2006

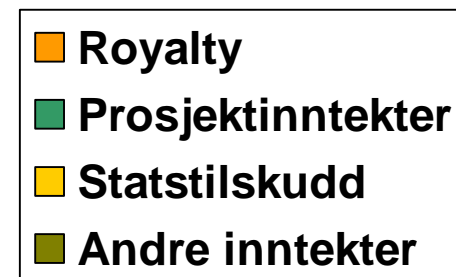
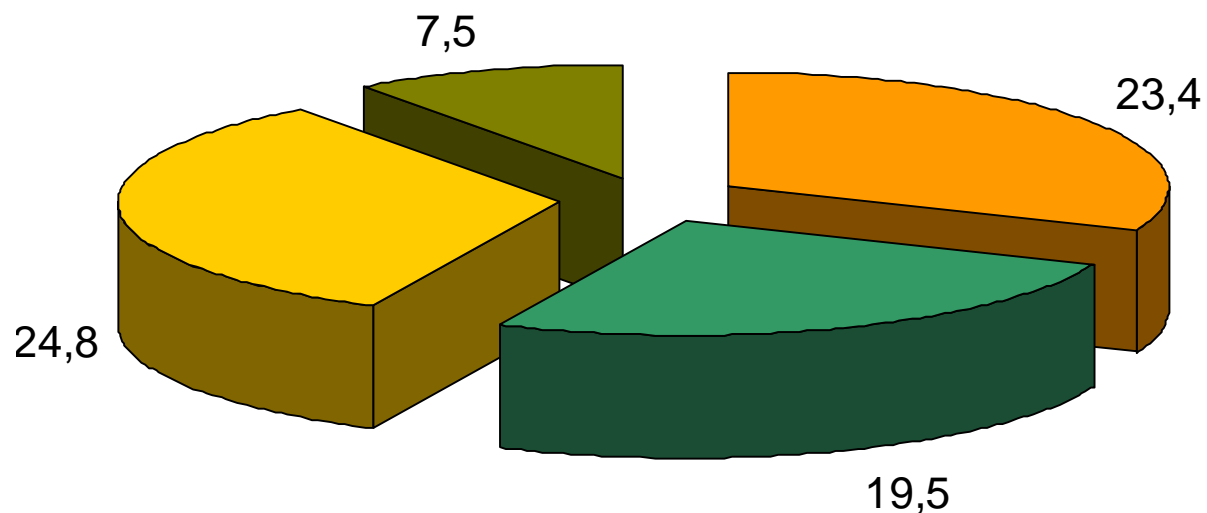

Sentrale arbeidsområder:

IKT
Elektroniske forretnings- og forvaltningsprosesser
Petroleumsindustri
Styringssystemer (kvalitet og miljø)
Bygg, anlegg og eiendom
Universell utforming
Materialteknologi, maskiner og sikkerhet
Transport, skip og sjøsikkerhet
Produktsikkerhet
Samfunnssikkerhet og –risiko
Samfunnsansvar
Tjenester
Mat
Helse
Arbeidsmiljø og forbrukersaker
Fiskeri og havbruk

Driftsinntekter 2006

(tall i mill. kroner)

Nytteeffekt av standardisering

- Kunnskap settes i system og tas i bruk
- Effektiv drift og økt lønnsomhet
- Like konkurransevilkår, kjente spilleregler og forutsigbarhet
- Ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet
- Virkemiddel for å oppfylle myndighetenes regelverk
- Underlag for dokumentasjon ved tilsyn, produksjon, kjøp og salg

Nytteeffekt

- Sammenlignbare data og reproduserbare metoder
- Anerkjennelse nasjonalt og internasjonalt
- Faglige nettverk nasjonalt og internasjonalt
- Standarder er ledelsesverktøy
- Kan være et sentralt og viktig virkemiddel for å nå strategiske mål
- Standardiseringen kan være brobygger mellom ulike interesseparter

Standarder

- beskriver et produkt, et system eller en arbeidsprosess, eller deler av disse
- er et forslag, men utelukker ikke andre løsninger
- utarbeides av interessegrupper som ønsker felles spilleregler i markedet
- er frivillig å bruke

Ulike typer standarder

- Produktstandarder
- Kvalitetsstyrings- og ledelsesstandarder
- Analysestandarder
- Prøvetakingsstandarder
- Formatstandarder for informasjonslagring og -utveksling
- Terminologi

Hvem lager standardene?

Deltakere og eksperter:

- Gir innspill og avgjør hvilke standarder som skal utvikles
- (Formell) faglig ledelse av standardiseringskomiteer og arbeidsgrupper
- Utvikler innholdet i standardene

Hvem lager standardene? (forts.)

Standardiseringsorganisasjonene:

- Etablerer og opprettholder infrastruktur for standardiseringsarbeidet
- Driver standardiseringsprosjektene
- Utvikler og opprettholder regler/bestemmelser for arbeidet
 - Være vertskap for standardiseringsmøter
 - Yte sekretærbistand
 - Gjennomføre høringer og avstemminger
 - Formelt ratifisere og fastsette standarder
 - Informere markedsaktørene, markedet
 - Markedsføre og selge standarder og tilhørende produkter

Hvem deltar? (interessenter)

- Næringsliv og industri
 - Bedrifter, næringslivsorganisasjoner
- Offentlige myndigheter
 - departement, direktorat
- Forskning og utdanning
- Forbrukere
 - Forbrukerrådet, frivillige organisasjoner, “du og jeg”
- Arbeidstakere
 - fagforeninger
- Andre?

Hva er ISO?

- Etablert i 1947
- Består av 158 nasjonale medlemmer
 - 103 fullverdige medlemmer
 - 46 observatørmedlemmer
 - 9 medlemmer fra land med svært lav nasjonaløkonomi
- Sentralsekretariat i Genève
- Produsert 16 500 standarder
- Ca. 3 400 standardiseringsprosjekter (WI)
- 193 aktive tekniske komiteer (TC)
- Ca 2 250 arbeidsgrupper (WG)
- www.iso.org

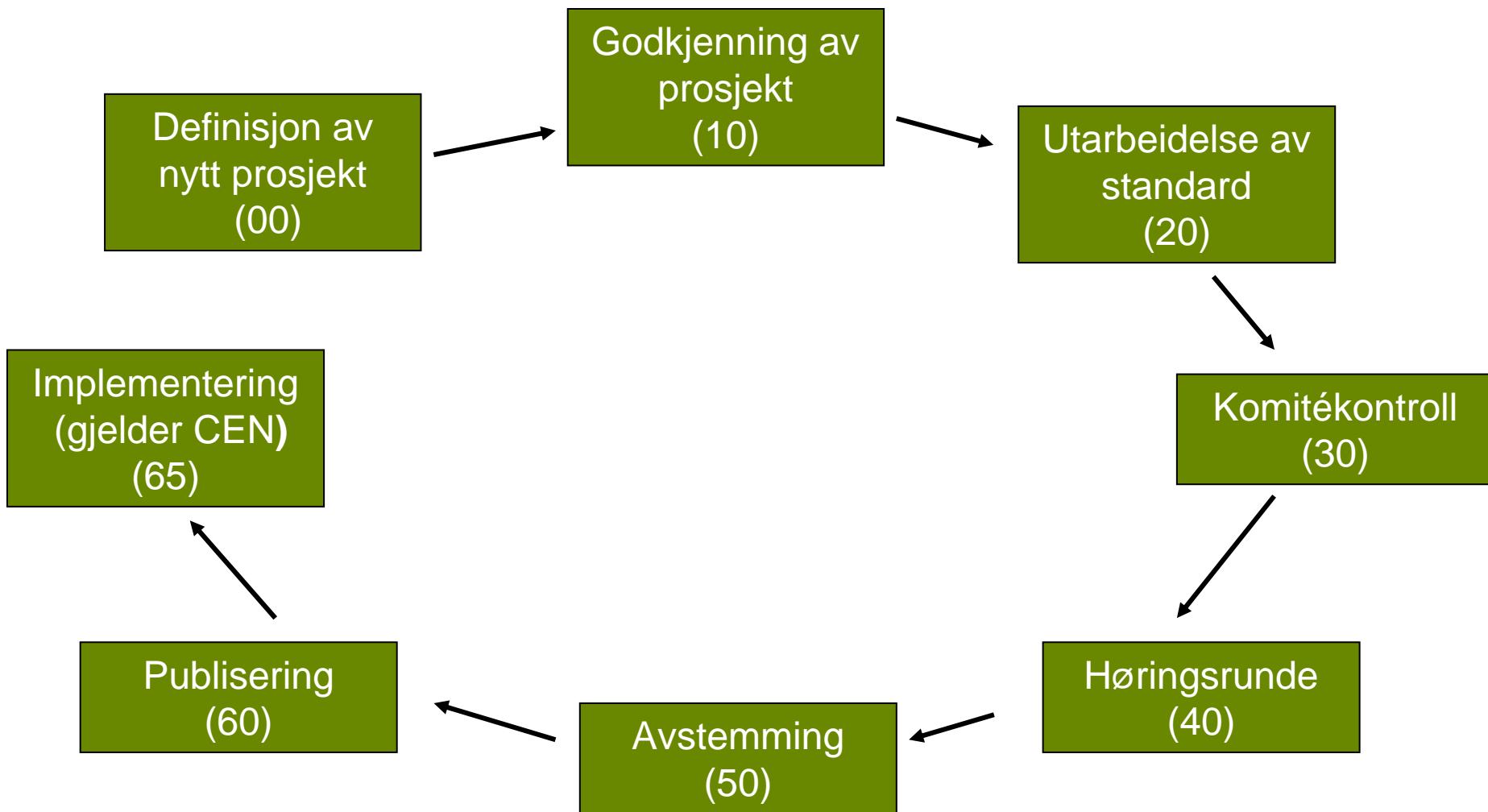
Standardiseringsarbeidet

- Basert på behov i markedet, men utviklet på frivillig basis
- Uavhengig aktivitet, også fra nasjonale myndigheter
- Finansieres gjennom salg av standarder, tjenester/oppdrag, kontingenter, privat og statlig støtte

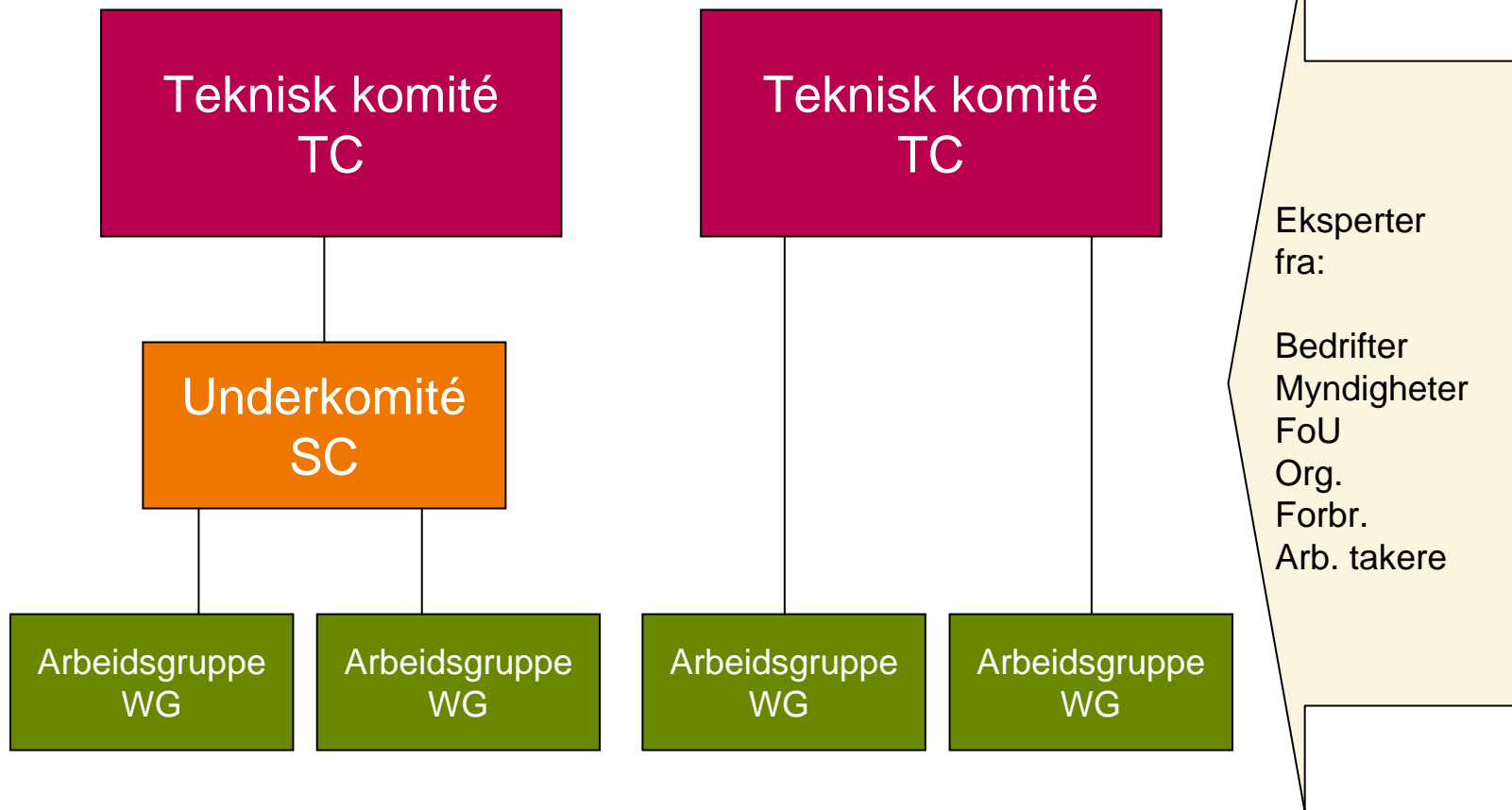
Hovedprinsipper for standardiseringsarbeidet

- **Åpenhet**
 - alle kan delta; bedrifter, myndigheter, forskningsinstitusjoner, forbrukere og arbeidstakere
- **Frivillighet**
 - basert på frivillig deltakelse fra interesserte/berørte parter
- **Konsensus**
 - siktemålet er enighet, innebærer prosess og forhandlinger

Stadiene i standardiseringsprosjekt

Organisering av arbeidet

Engasjement på tre nivå

Aktiv deltakelse
internasjonalt

- delta i TC, SC, WG

Aktiv deltakelse
nasjonalt

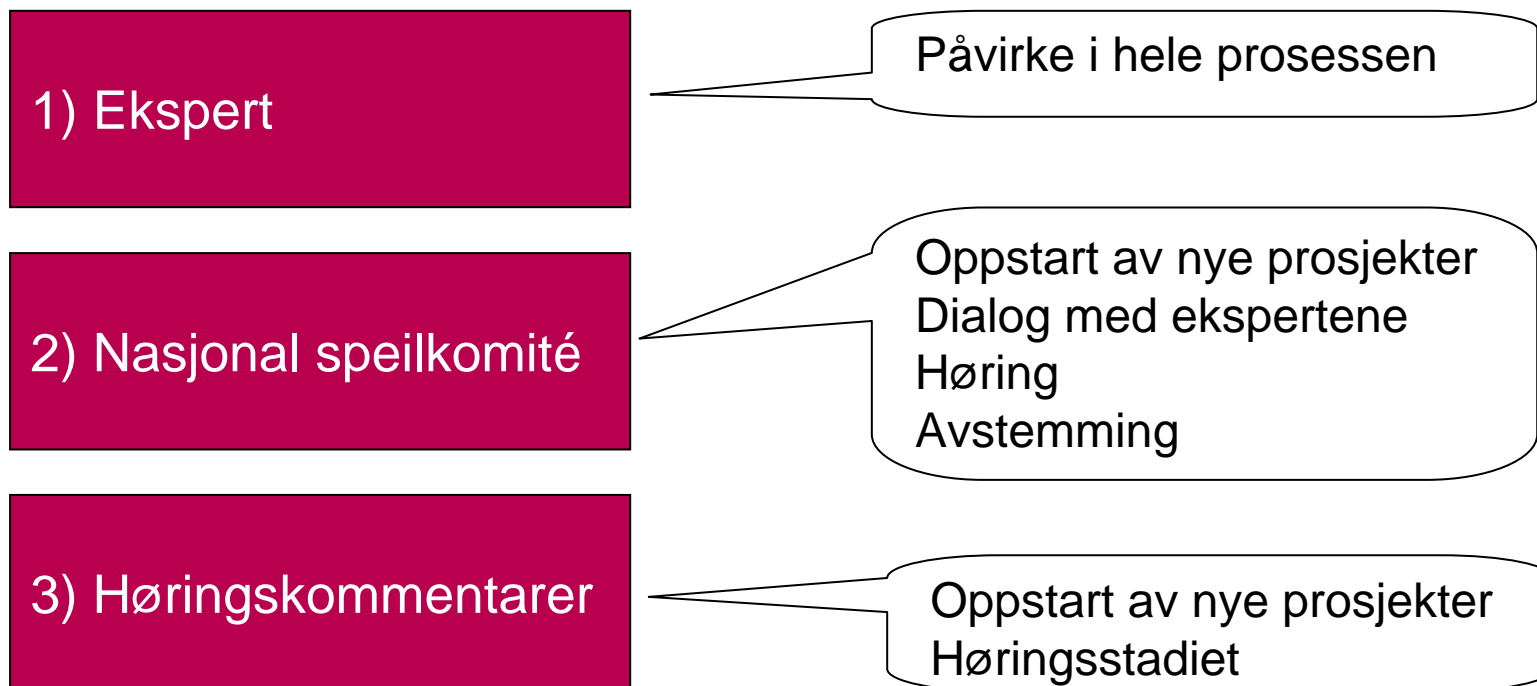
- delta i SN/K-komité
- høringer/kommentarer

Informasjon/
oppdatering

- tilgang på dokumenter
- tilgang på ferdige standarder

Hvordan delta/påvirke?

Ulik påvirkningsmulighet avhengig av hvordan man velger å delta

Myndighetenes rolle

- Opprettholde stabile og synlige juridiske, politiske og finansielle rammer for standardisering
- Standardisering brukes på stadig flere områder og de internasjonale og nasjonale standardiseringsorganisasjonene utvider sine arbeidsfelt
- "Ny metode-teknikk" kan brukes på nye områder for å gi nødvendig beskyttelse uten detaljregulering, f.eks. nytt direktiv om produktsikkerhet